

**Autorzy podręcznika prezentują w nim wybrane istotne kierunki i tendencje w naukach o organizacji i zarządzaniu, które są powszechnie znane w Europie i Stanach Zjednoczonych, a z którymi polski czytelnik do tej pory miał ograniczony kontakt.**

**Głównymi obszarami tematycznymi publikacji są:**

- współczesny kontekst organizowania - organizacja w relacjach z otoczeniem,
- różnorodność świata organizacji - metafory i archetypy,
- społeczne i techniczne elementy organizacji - powiązania i ewolucja,
- współczesne trendy w zarządzaniu - teoria i praktyka,
- badania współczesnych organizacji - wybrane metody i ich implikacje.

Wszystkie zawarte w podręczniku rozdziały mają jednolity układ. Otwierają je studia przypadków (w większości pochodzące z oryginalnych badań autorów), które stanowią ilustrację przedstawionych teorii i ułatwiają ich zrozumienie. Każdy rozdział zawiera także listę definicji podstawowych pojęć, a zakończony jest pytaniami, które mogą być wykorzystane w dyskusji na zajęciach.

#### **Adresaci:**

Podręcznik przeznaczony jest dla studentów studiów II stopnia (magisterskich) nauk ekonomicznych i zarządzania. Może być wykorzystany jako literatura podstawowa do kompletnego kursu składającego się z wykładu i konwersatorium lub ćwiczeń.

Informacje o autorach (redaktorach)

**Beata Glinka** jest profesorem nauk ekonomicznych, kieruje Zakładem Innowacji Organizacyjnych i Przedsiębiorczości Wydziału Zarządzania Uniwersytetu Warszawskiego, jest także dyrektorem Centrum Przedsiębiorczości WZ UW. Redaguje kwartalnik naukowy "Problemy Zarządzania", jest recenzentką kilku zagranicznych pism naukowych. Jej zainteresowania badawcze obejmują zagadnienia związane z przedsiębiorczością, projektowaniem i rozwojem organizacji, kulturowym kontekstem działania przedsiębiorców i organizacji. Jest autorką wielu publikacji poświęconych tej tematyce. Wykładała na wielu uczelniach w Polsce i za granicą, była również *visiting researcherem* na uczelniach w Szwecji i USA. Jest laureatką stypendium Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, a także Stypendium Fulbrighta.

**Monika Kostera** jest profesorem zwyczajnym na Wydziale Zarządzania i Komunikacji Społecznej Uniwersytetu Jagiellońskiego i profesorem na Uniwersytecie w Bradford w Wielkiej Brytanii oraz profesorem gościem na Uniwersytecie Linneusza w Szwecji, University of Leicester i University of Essex w Wielkiej Brytanii. Jest autorką i redaktorem naukowym 35 książek w języku polskim i angielskim opublikowanych m.in. przez takie wydawnictwa jak Blackwell, Edward Elgar, Polity oraz licznych artykułów naukowych w międzynarodowych czasopismach, m.in. "Organization Studies", "Journal of Organizational Behavior" i "Organizational Dynamics". Jest współredaktorem pisma naukowego "Management Learning" oraz członkinią rady redakcyjnej 11 pism. Obecnie zajmuje się zarządzaniem humanistycznym i samoorganizacją oraz samorządnością.

**Wstęp | str. 13**

*Monika Kostera, Beata Glinka*

**Część I. Współczesny kontekst organizowania - organizacja w relacjach z otoczeniem | str. 27**

**1. Organizacja w środowisku międzynarodowym. Zarys teoretyczno-instytucjonalny | str. 29**

*Martyna Śliwa*

Opis przypadku | str. 29

Podstawowe pojęcia | str. 31

Zarys historyczno-teoretyczny | str. 32

Teorie wymiany międzynarodowej | str. 32

Teorie związane z międzynarodową działalnością firm | str. 35

Inwestycje zagraniczne | str. 37

Otoczenie instytucjonalne organizacji | str. 39

Uwagi końcowe | str. 43

**2. Ponadnarodowi normodawcy i biznes | str. 46**

*Przemysław Hensel*

Opis przypadku - IATA, EASA i standardy bezpieczeństwa w komunikacji lotniczej | str. 46

Podstawowe pojęcia | str. 47

Wstęp | str. 48

Geneza nazwy | str. 50

Przyczyny powstawania ponadnarodowych normodawców | str. 50

Mechanizmy oddziaływania na biznes | str. 53

Typy ponadnarodowych regulatorów | str. 56

Problemy związane z istnieniem ponadnarodowych normodawców | str. 59

**3. Kultura i organizacje. Perspektywa antropologiczna | str. 63**

*Paweł Krzyworzeka*

Opis przypadku | str. 63

Podstawowe pojęcia | str. 64

Kultura - definicje i pojęcia | str. 65

Etnografia | str. 66

Kultura i organizacje - rys historyczny | str. 69

Krytyka postkolonialna | str. 71

Otwarcie kulturowej kapsuły | str. 71

**4. Koncepcja klasy kreatywnej Richarda Floridy - nowa rzeczywistość współczesnych organizacji | str. 79**

*Magdalena Miedzianowska*

Opis przypadku: Księży Młyn - osiedle kreatywne | str. 79

Podstawowe pojęcia | str. 81

Pojęcie klasy kreatywnej. Talent, Tolerancja, Technologia | str. 82

Znaczenie klasy kreatywnej dla firm | str. 86

Co motywuje klasę kreatywną do pracy? | str. 91

Art\_Inkubator jako miejsce przyciągające klasę kreatywną | str. 92

**5. Społeczna odpowiedzialność organizacji | str. 95**

*Ewa Filipp*

Opis przypadku | str. 95

Podstawowe pojęcia | str. 97

Społeczna odpowiedzialność biznesu - rys historyczny | str. 98

Analiza przypadku firmy, która postrzega odpowiedzialność przede wszystkim jako sposób zarządzania | str. 102

## **6. Ekologiczny kontekst zarządzania | str. 114**

*Marcin Żemigala*

Opis przypadku - The Body Shop | str. 114

Podstawowe pojęcia | str. 117

Geneza zarządzania środowiskowego | str. 118

Fundament zarządzania środowiskowego | str. 120

Systemy zarządzania środowiskowego | str. 123

Narzędzia wspomagające zarządzanie środowiskowe | str. 130

Uwagi końcowe | str. 135

## **7. Wykorzystanie teorii corporate governance w korporacjach | str. 138**

*Igor Postuła*

Opis przypadku | str. 138

Podstawowe pojęcia | str. 141

Pojęcie corporate governance | str. 142

Główne teorie | str. 144

Rys historyczny | str. 146

Analiza przypadku | str. 147

## **Część II. Różnorodność świata organizacji - metafory i archetypy | str. 153**

### **8. Archetypy, opowieści archetypiczne i metafory | str. 155**

*Monika Kostera*

Opis przypadku | str. 155

Podstawowe pojęcia | str. 156

Archetypy a organizacje | str. 157

Opowieść archetypiczna | str. 162

Metafory | str. 165

### **9. Sektor publiczny - specyfika i metody zarządzania | str. 171**

*Przemysław Hensel*

Opis przypadku - e-Government w Korei Południowej | str. 171

Podstawowe pojęcia | str. 172

Specyfika zarządzania publicznego | str. 173

Hierarchie, rynki i sieci - podejścia do zarządzania publicznego | str. 174

e-Government | str. 183

Podsumowanie | str. 185

### **10. Metafory organizacji publicznej | str. 189**

*Roman Batko*

Opis przypadku: biurokracja a komunikacja z obywatelem w polskich organizacjach publicznych | str. 189

Podstawowe pojęcia | str. 190

Wstęp | str. 191

Golem | str. 193

Awatar | str. 195

Midas | str. 198

Złoty Cielec | str. 203

Podsumowanie | str. 205

### **11. Gmina jako organizacja - zarządzanie gminą | str. 211**

*Jacek Pasieczny*

Opis przypadku | str. 211

Podstawowe pojęcia | str. 214

Główne teorie | str. 215

Rys historyczny | str. 221

Analiza przypadku | str. 223

### **12. Zarządzanie mediami - aspekty teoretyczne i praktyczne | str. 227**

*Bogusław Nierenberg*

Opis przypadków - media komercyjne versus publiczne, czyli o kłopotach z misją | str. 227

Zarządzanie mediami - pojęcia podstawowe | str. 229

Podsumowanie | str. 237

### **13. Kwestie praktyczne zarządzania w kontekście wielonarodowym. Perspektywa firmy i jej interesariuszy | str. 240**

*Martyna Śliwa*

Opis przypadku | str. 240

Podstawowe pojęcia | str. 242

Badania i rozwój | str. 242

Marketing międzynarodowy | str. 243

Zarządzanie łańcuchem logistycznym | str. 245

Operacje międzynarodowe w sektorze usług | str. 246

Zarządzanie zasobami ludzkimi w kontekście firm wielonarodowych | str. 248

Znaczenie różnic kulturowych | str. 250

Aspekty zarządzania finansowego w firmach wielonarodowych | str. 251

Standardy rachunkowości i sprawozdawczości finansowej | str. 253

Uwagi końcowe | str. 254

### **14. Mikro- i małe przedsiębiorstwa - tworzenie, zarządzanie, rozwój | str. 256**

*Beata Glinka*

Studium przypadku | str. 256

Podstawowe pojęcia i definicje | str. 257

Mikro- i małe przedsiębiorstwa - wprowadzenie | str. 258

Tworzenie i rozwój małych przedsiębiorstw - specyfika wyzwań | str. 261

Wyzwania i dylematy zarządzania małymi przedsiębiorstwami | str. 267

Podsumowanie | str. 272

### **15. Fenomen przedsiębiorczości społecznej | str. 277**

*Aneta Milczarczyk*

Opis przypadku - walka o godne życie | str. 277

Podstawowe pojęcia | str. 279

Ambiwalentność przedsiębiorczości społecznej | str. 280

Istota przedsiębiorczości społecznej | str. 281

Narodziny przedsiębiorczości społecznej | str. 283

Przedsiębiorczość społeczna w praktyce | str. 285

### **Część III. Społeczne i techniczne elementy organizacji - powiązania i ewolucja | str. 289**

### **16. Nowe technologie w organizacjach | str. 291**

*Jerzy Kociatkiewicz*

Opis przypadku | str. 291  
Podstawowe pojęcia | str. 292  
Wstęp | str. 293  
Rys historyczny | str. 293  
Główne teorie | str. 297  
Analiza przypadku | str. 301

### **17. Struktury i projektowanie organizacji | str. 305**

*Beata Glinka, Przemysław Hensel*

Opis przypadku | str. 305  
Podstawowe pojęcia | str. 307  
Wprowadzenie- potrzeba tworzenia struktur | str. 308  
Ewolucja podejścia do struktur i projektowania | str. 310  
Podsumowanie | str. 321

### **18. Różnorodność kulturowa współczesnych organizacji | str. 323**

*Beata Glinka, Monika Kostera, Agnieszka Brzozowska*

Opis przypadku | str. 323  
Podstawowe pojęcia | str. 326  
Wstęp | str. 327  
Organizacje wielokulturowe - źródła i przejawy różnorodności kulturowej | str. 327  
Źródła różnorodności kulturowej | str. 328  
Zarządzanie organizacjami różnorodnymi kulturowo | str. 333  
Współczesne podejścia do różnorodności | str. 336  
Podsumowanie | str. 339

### **19. Gender w organizacjach | str. 343**

*Yga Kostrzewa*

Opis przypadków | str. 343  
Podstawowe pojęcia | str. 345  
Od sufrażystek do gender mainstreamingu | str. 348  
Wprowadzanie teorii w praktykę | str. 354

### **20. Duchowość w organizacji | str. 361**

*Michał Izak*

Opis przypadków | str. 361  
Podstawowe pojęcia | str. 363  
Wprowadzenie | str. 364  
Przejawy duchowości w organizacji | str. 364  
Zainteresowanie duchowością | str. 366  
Zdefiniować duchowość | str. 366  
Źródła i przyczyny | str. 368  
Przedstawienie głównych teorii | str. 370  
Analiza przypadków | str. 375

### **21. Kompetencje przedsiębiorcze w tworzeniu i rozwijaniu organizacji | str. 378**

*Svetlana Gudkova*

Opis przypadku | str. 378  
Podstawowe pojęcia | str. 379  
Model kompetencji przedsiębiorczych | str. 380  
Analiza przypadku | str. 390  
Podsumowanie | str. 393

## **Część IV. Współczesne trendy w zarządzaniu: teoria i praktyka | str. 397**

### **22. Zarządzanie na rynku doznań | str. 399**

*Monika Kostera*

Opis przypadku | str. 399

Podstawowe pojęcia | str. 400

Ewolucja zarządzania | str. 401

Konsument na rynku doznań | str. 406

Zarządzanie firmą na rynku doznań | str. 408

Rynek doznań w praktyce | str. 410

### **23. Współczesne koncepcje zarządzania strategicznego | str. 414**

*Aleksandra Wąsowska*

Opis przypadku | str. 414

Podstawowe pojęcia | str. 416

Strategia organizacji w perspektywie historycznej | str. 417

Zarządzanie strategiczne - podstawowe wybory | str. 420

Strategiczne odpowiedzi na wyzwania współczesności | str. 424

Podsumowanie | str. 430

### **24. Planowanie jako walka z niepewnością | str. 433**

*Tomasz Szczerski*

Opis przypadku | str. 433

Podstawowe pojęcia | str. 434

Planowanie | str. 435

Luźne zasoby | str. 437

Intersubiektywne modele mentalne (dominująca logika | str. 439

Oswajanie niepewności | str. 441

Strategiczna odpowiedź na słabe sygnały (weak signals | str. 442

Omówienie przypadku w świetle zaprezentowanych teorii | str. 444

### **25. Nowe kierunki w zarządzaniu ludźmi - zaangażowanie organizacyjne | str. 447**

*Aleksandra Spik, Krzysztof Klincewicz*

Opis przypadku | str. 447

Podstawowe pojęcia | str. 449

Wprowadzenie | str. 450

Czym jest zaangażowanie organizacyjne i jak je mierzyć | str. 451

Model zaangażowania organizacyjnego | str. 452

Zaangażowanie organizacyjne - ewolucja koncepcji | str. 454

Źródła zaangażowania organizacyjnego | str. 456

Wpływ zaangażowania organizacyjnego na zachowania w organizacji | str. 462

### **26. Nowe kierunki w badaniach nad przywództwem | str. 467**

*Sylwia Ciuk*

Opis przypadku | str. 467

Podstawowe pojęcia | str. 468

Przywództwo a zmiana organizacyjna | str. 469

Rys historyczny | str. 469

Nowe kierunki w badaniach nad przywództwem | str. 471

Przywództwo a kultura organizacyjna | str. 475

## **27. Marketing krytyczny | str. 481**

*Jerzy Kociatkiewicz*

Opis przypadku | str. 481

Podstawowe pojęcia | str. 482

Rys historyczny | str. 483

Główne tematy | str. 485

Analiza przypadku | str. 489

## **28. Doradztwo naukowe (Action Research) jako metoda sprzyjająca uczeniu się organizacji i tworzeniu wiedzy | str. 493**

*Aleksander Chrostowski*

Opis przypadku | str. 493

Podstawowe pojęcia | str. 495

Co to jest organizacja ucząca się? Cechy, warunki i zasady charakteryzujące uczące się organizacje | str. 495

Projekty doradztwa naukowego jako podstawa uczenia się organizacji | str. 502

Etapy tworzenia prac projektowych w doradztwie naukowym, związanych z uczeniem się | str. 503

## **29. Budowa i diagnoza organizacji uczących się | str. 509**

*Adrianna Jaskanis*

Opis przypadku - UBuild | str. 509

Podstawowe pojęcia | str. 510

Wprowadzenie | str. 511

Typy i poziomy uczenia się | str. 512

Organizacja ucząca się a organizacyjne uczenie się | str. 514

Rezultaty procesu uczenia się | str. 515

Narzędzia diagnostyczne organizacji uczących się | str. 516

Imperatywy działania organizacji uczącej się | str. 521

Wykorzystanie Kwestionariusza Wymiarów Organizacji Uczącej się we współczesnych organizacjach | str. 523

## **30. Rachunkowość jako system informacyjny wspomagający zarządzanie | str. 526**

*Jan Turyna*

Opis przypadku | str. 526

Podstawowe pojęcia | str. 528

Pojęcie i struktura systemu informacyjnego | str. 529

Pojęcie i zakres współczesnej rachunkowości | str. 533

Potrzeby informacyjne menedżerów w zarządzaniu | str. 537

Rachunkowość jako system informacyjny w przedsiębiorstwie | str. 540

Podstawowe podsystemy informacyjne rachunkowości | str. 544

## **Część V. Badanie współczesnych organizacji - wybrane metody i ich implikacje | str. 549**

### **31. Zarządzanie zmianą i badanie wartości organizacji z użyciem techniki siatki repertuaru | str. 551**

*Dorota Joanna Bourne*

Opis przypadku | str. 551

Podstawowe pojęcia | str. 554

Wędrowki zarządzania zmianą po świecie | str. 555

Badania wartości i pojęć osobistych w organizacjach | str. 558

Zarządzanie zmianą w General Motors | str. 559

### **32. Teoria aktora-sieci (Actor-Network Theory) | str. 564**

*Agnieszka Postuła*

Opis przypadku | str. 564

Podstawowe pojęcia | str. 567

Pojęcia i definicje | str. 568

Główne teorie | str. 570

Krótki rys historyczny | str. 573

Jak zastosować ANT w badaniach organizacji | str. 574

### **33. Wykorzystanie teorii ugruntowanej do badań przedsiębiorczości | str. 580**

*Beata Glinka, Svetlana Gudkova*

Opis przypadku | str. 580

Podstawowe pojęcia | str. 581

Przedsiębiorczość | str. 582

Różne metody badania przedsiębiorczości | str. 584

Możliwości wykorzystania teorii ugruntowanej w badaniu przedsiębiorczości | str. 588

Podsumowanie | str. 596

### **34. Pouczające opowiadania o polu zawodowym i karierze | str. 600**

*Katarzyna Wolanik Boström*

Opis przypadku | str. 600

Podstawowe pojęcia | str. 601

Wychowawcze opowiadania | str. 602

Opowieść paradygmatyczna | str. 602

Pole, kapitał i gra dystynkcji | str. 604

Pole naukowe - najlepiej profesor, nieco opozycyjny | str. 605

Potyczki polowe i negatywny kapitał polityczny | str. 608

Gra dystynkcji w polu medycznym | str. 611

Rozwojowy menedżer w polu ekonomicznym | str. 614

Podsumowanie | str. 616

### **35. Podwójne czytanie rzeczywistości: wspieranie badań ilościowych badaniami jakościowymi | str. 619**

*Bartosz Sławecki*

Opis przypadku | str. 619

Podstawowe pojęcia | str. 620

Podłoże podziału na badania jakościowe i ilościowe | str. 621

Łączenie badań ilościowych i jakościowych | str. 624

Korzyści związane z łączeniem badań ilościowych i jakościowych | str. 627

Łączenie badań jakościowych i ilościowych - analiza przypadku | str. 629

### **36. Krytyczne badania nad doradztwem organizacyjnym | str. 636**

*Tomasz Ludwicki*

Opis przypadku | str. 636

Podstawowe pojęcia | str. 638

Krytyczne badania nad doradztwem organizacyjnym | str. 638

Relacja klient-konsultant | str. 639

Podsumowanie | str. 649

**Informacje o autorach | str. 653**

**Indeks | str. 663**



